

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen ajankohtaiset asiat

Tomi Ahokas
Ammatillinen perus- ja aikuiskoulutus
Opetushallitus

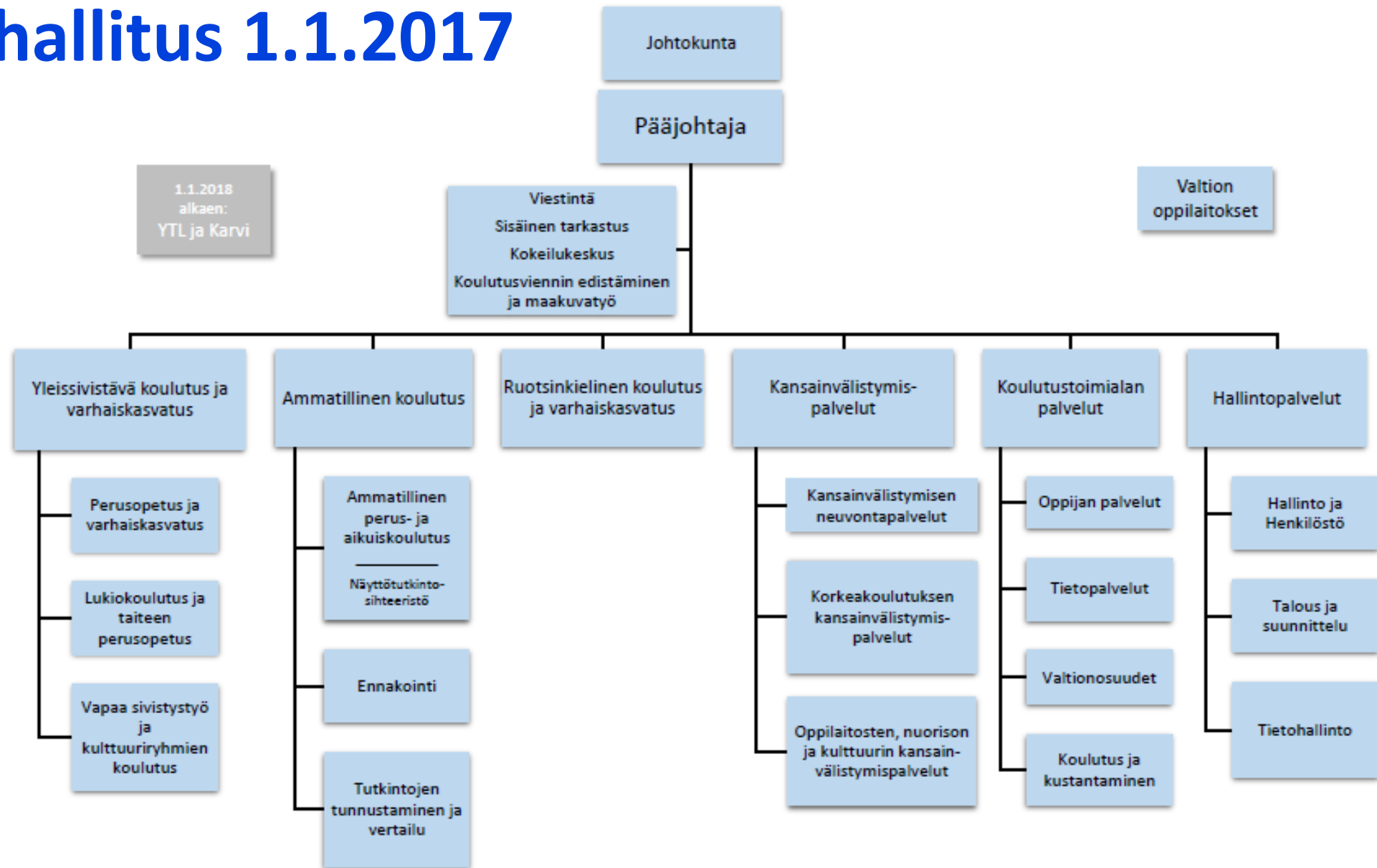
Sisältö

1. Uusi Opetushallitus ja uusi organisaatio
2. Ammatillisen koulutuksen osasto
3. Ammatillisen koulutuksen reformi
4. Tutkintorakennemuutos
5. Osaamisen ennakointifoorumit
6. Uusi malli ammatillisten perustutkintojen perusteille

Opetushallitus pähkinänkuoressa

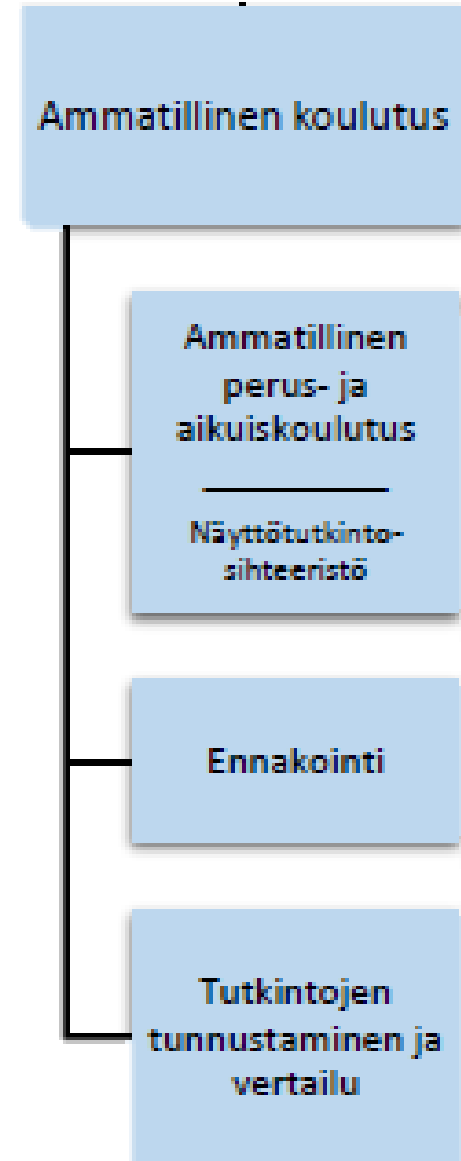
- Opetushallitus ja Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO yhdistyivät 1.1.2017 uudeksi kehittämisvirastoksi, jonka nimi on Opetushallitus.
- Opetushallituksen perustehtävät ovat kehittää koulutusta, varhaiskasvatusta ja elinikäistä oppimista sekä edistää kansainvälisyyttä.
- Henkilöstöä 370
- Pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen

Opetushallitus 1.1.2017

Ammatillinen koulutus

- Johtaja Kari Nyyslä → 20.2.2017 alkaen Anni Miettunen
- Ammatillinen perus- ja aikuiskoulutus, Kati Lounema
 - Näyttötutkintosihteeristö, Pasi Ruohutala
- Ennakointi, Kari Nyyslä
- Tutkintojen tunnustaminen ja vertailu, Carita Blomqvist

Ammatillinen koulutus

- Ammatillinen perus- ja aikuiskoulutus
 - Ammatillisen koulutuksen kehittäminen ja toimeenpanon tuki
 - Tutkintojen perusteet
 - Koulutuskokeilut
 - Valtionavustukset

Tutkintojen määritelmät, laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 12a §

- **Ammatillisessa perustutkinnossa** osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä osa-alueella.
- **Ammattitutkinnossa** osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattiosaamista, joka on perustutkintoa syvempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin.
- **Erikoisammattitutkinnossa** osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattiosaamista, joka on syvällistä ammatin hallintaa tai monialaista osaamista.

Ammatillisen koulutuksen reformi

- Mikä muuttuu
- Tutkintorakenne
- Uudet laaja-alaiset tutkinnot

Ammatillisen koulutuksen reformi

Järjestäjä rakenne

Järjestämisluvat ja muu ohjaus

Koulutusvienti

Lainsäädäntö

Ammatillisen koulutuksen rahoitus

Toimintatavat ja oppimisympäristöt

Tutkintojärjestelmä

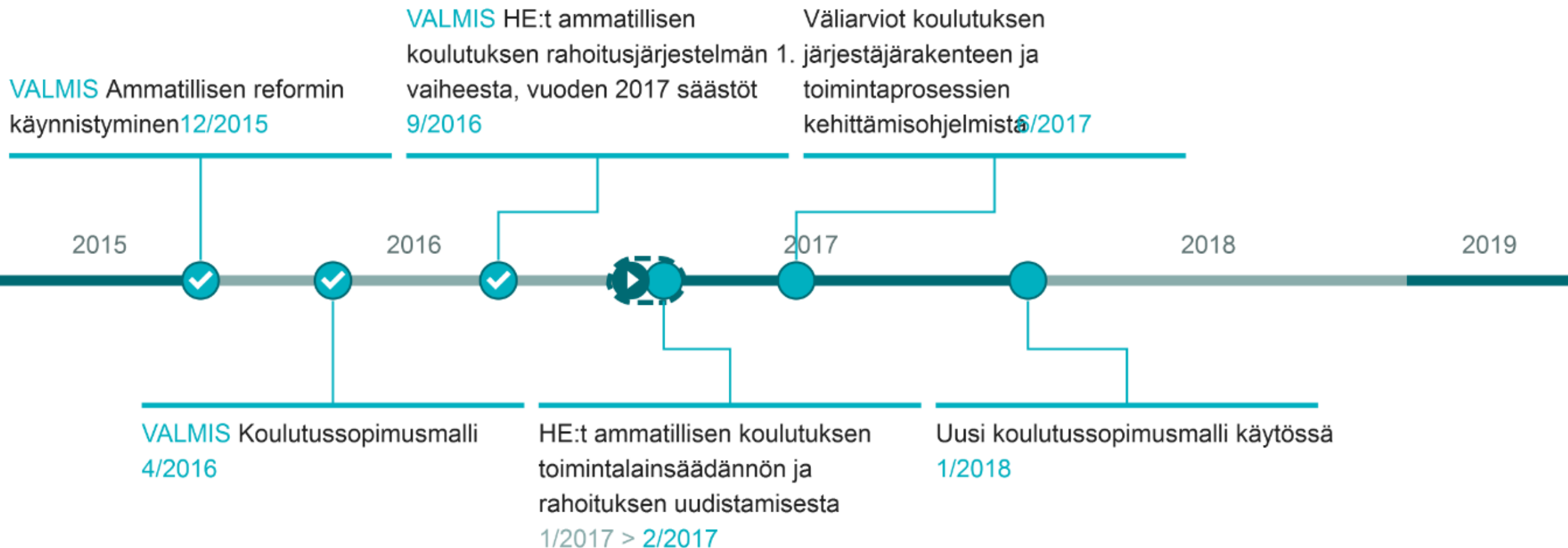

Työpaikalla oppiminen

Koulutukseen hakeutuminen ja opiskelijavalinnat

Reformin aikataulu

Ehdotus uudeksi ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeksi

Väliraportti työelämän ohjausryhmältä ammatillisen tutkintorakenteen uudistamiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2016/23

Väliraportti 9.8.2016

Ehdotus:

Ammatilliset perustutkinnot

52 → 43

Ammattitutkinnot

177 → 64 (63)

Erikoisammattitutkinnot

122 → 59 (54)

Uudistus 1.1.2019 mennessä

Tutkinto 1

Tutkinto 2

Tutkinto 3

Tutkinto 4

Muuttuneet työelämän
osaamisvaatimukset

Uusi tutkinto

Osaamisala 1

Osaamisala 2

Osaamisala 3

Tutkintonimike tai
-nimikkeet

Tutkintonimike tai
-nimikkeet

Tutkintonimike tai
-nimikkeet

Tarpeen
mukaan

Nykyisten tutkintojen sisältämä osaaminen

1. Sähköasentajan
ammattitutkinto

2. Automaatioasentajan
ammattitutkinto

3. Kiskoliikenteen
turvalaiteasentajan ammattitutkinto

4. Lukkoseppäasentajan
ammattitutkinto

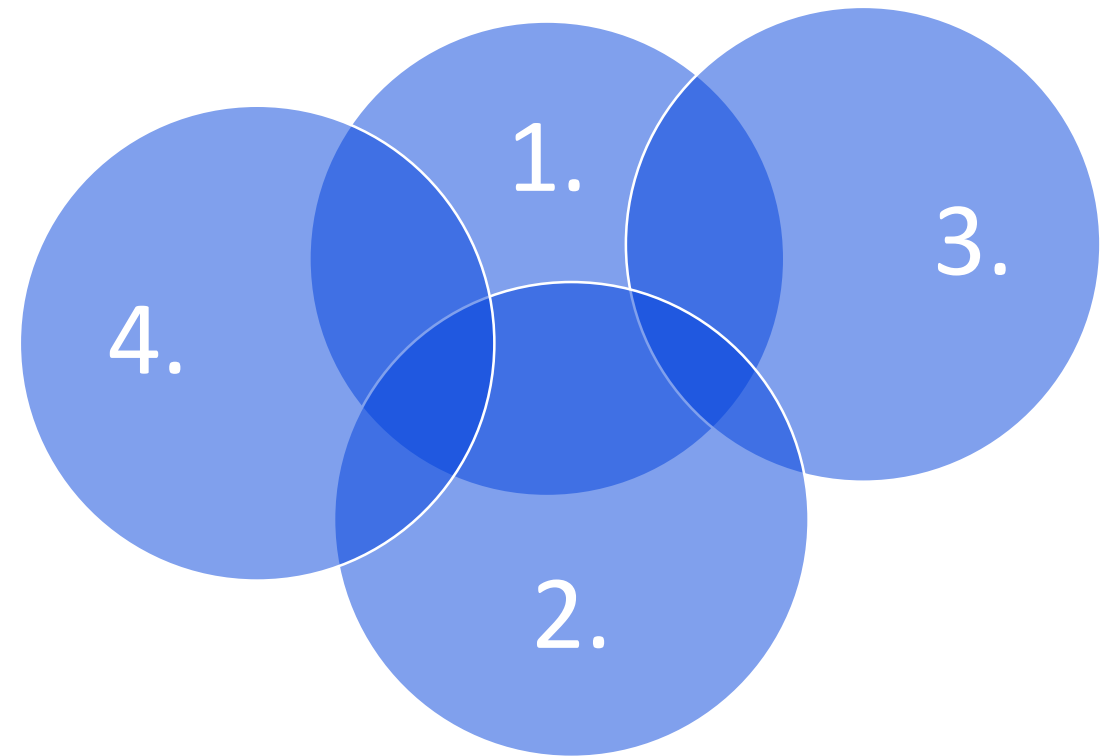
Nykyisten tutkintojen sisältämä osaaminen

1. Sähköasentajan
ammattitutkinto

2. Automaatioasentajan
ammattitutkinto

3. Kiskoliikenteen
turvalaiteasentajan ammattitutkinto

4. Lukkoseppäasentajan
ammattitutkinto

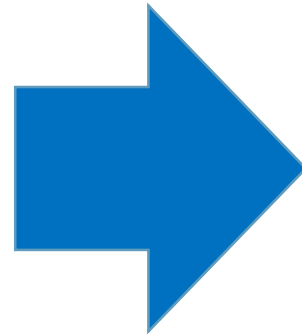

1. Sähköasentajan
ammattitutkinto

2. Automaatioasentajan
ammattitutkinto

3. Kiskoliikenteen
turvalaiteasentajan ammattitutkinto

4. Lukkoseppäasentajan
ammattitutkinto

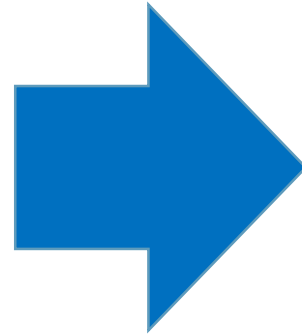

Sähkö- ja automaatioalan
ammattitutkinto

1. Sähköasentajan
erikoisammattitutkinto

2. Automaatioasentajan
erikoisammattitutkinto

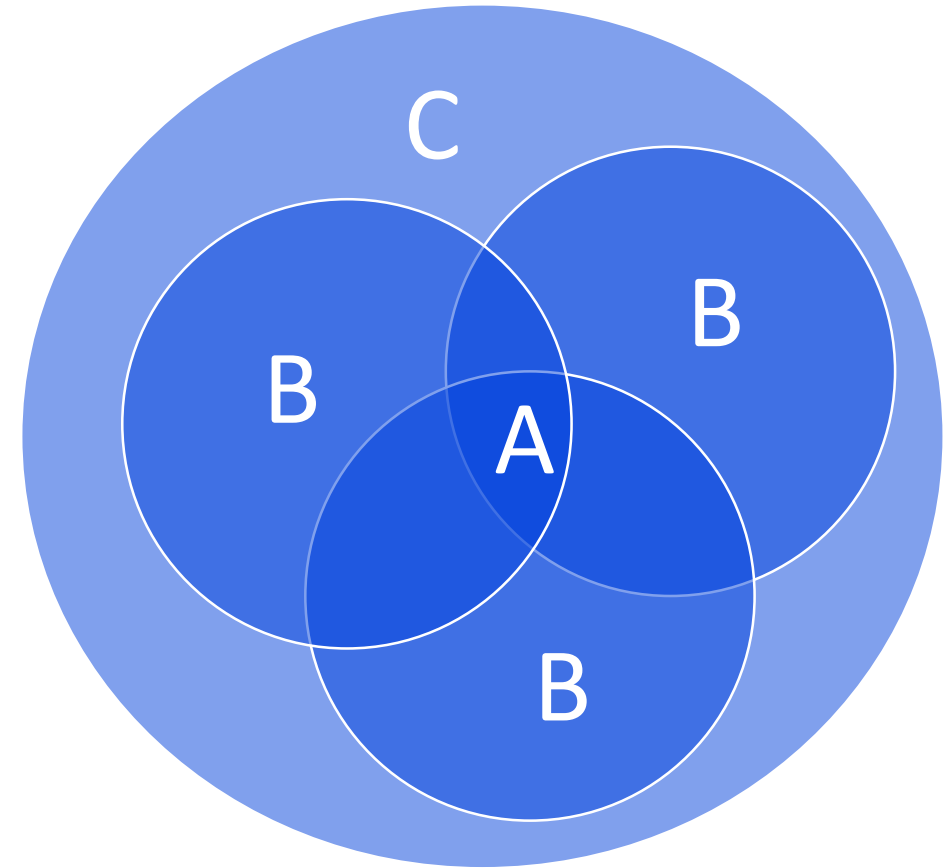
4. Lukkoseppäasentajan
erikoisammattitutkinto

Sähkö- ja automaatioalan
erikoisammattitutkinto

Uudet laaja-alaiset tutkinnot

- A = Yhteinen osaaminen, kaikille pakolliset tutkinnon osat
- B = Osaamisalat, tutkintonimikkeet
- C = Valinnaiset tutkinnon osat

Sähkö- ja automaatioalan
ammattitutkinto

Sähkö- ja automaatioalan
erikoisammattitutkinto

- Laaja-alaisemmat tutkinnot
- Rakenne selkeytyy
- Nykyinen osaaminen säilytetään
- Valinnaisuus kasvaa
- Mahdollistaa jatkossa nopeamman reagoinnin työelämän tarpeisiin

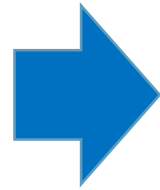
Tutkintojen uusimisen aikataulu

Tutkintorakennemuutoksen ulkopuolelle jäävien uusinta aloitetaan aikaisintaan syksyllä 2018

Kokeilua koskevat tutkinnot

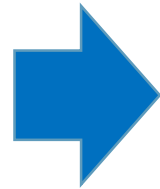
Sähkö- ja
automaatiotekniikan
perustutkinto

Sähkö- ja
automaatioalan
perustutkinto

1.8.2018

Tieto- ja
tietoliikennetekniikan
perustutkinto

Ei muutoksia

Kone- ja metallialan perustutkinto

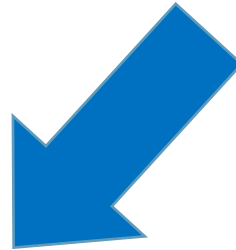
1. Automaatiotekniikan ja kunnossapidon osaamisala
2. Valimotekniikan osaamisala
3. Valmistustekniikan osaamisala

Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto

1. Asennuksen ja automaation osaamisala
2. Tuotantotekniikan osaamisala
3. Valimotekniikan osaamisala

1.8.2017

Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto

1. Asennuksen ja automaation osaamisala
2. Tuotantotekniikan osaamisala

1.8.2018

Yhteiset tutkinnon osat (35 osp)

1. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen
2. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
3. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen
4. Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen

Yhteiset tutkinnon osat (35 osp)

1. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen
2. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
3. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen
4. ~~Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen~~

Muutoksia näyttötutkintoihin

- Yhteiset tutkinnon osat myös näyttötutkinnoissa
- Osaamispisteet näyttötutkintoihin
 - Ammattitutkinnot 120, 150 tai 180 osp
 - Erikoisammattitutkinnot 160, 180 tai 210 osp
- Tutkintotoimikunnat → Työelämätoimikunnat

Osaamisen ennakointifoorumit

OSAAMISEN ENNAKOINTIFOORUMI - YLEISTÄ

- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteisenä koulutuksen ennakoinnin asiantuntijaelimenä toimii osaamisen ennakointifoorumi
- Järjestelmä koostuu ohjausryhmästä, ennakointiryhmistä sekä asiantuntijaverkostosta
- Tehtävänä edistää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen kanssa koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta
- Ennakointiryhmät mukana sekä laadullisessa että määrällisessä ennakointityössä.

OSAAMISEN ENNAKOINTIFOORUMI - YLEISTÄ

- Opetushallitus tekee ennakoinnin toimintasuunnitelman kauden alussa kuultuaan ennakointiryhmiä sekä ohjausryhmää ja organisoii ennakointityön
- Ennakointiryhmät: vähemmän kuin koulutustoimikuntia (26→9)

ENNAKOINTIRYHMÄT

Tehtävät (1/2)

- osallistua laadulliseen ja määrälliseen ennakointiin toimintasuunnitelman mukaisesti ja mahdollisiin erillisiin hankkeisiin, jotka liittyvät ennakointiryhmän tehtävään.
- analysoida ennakointitiedon pohjalta työelämän muuttuvia ja uusia osaamistarpeita ja niiden vaikutuksia koulutusjärjestelmän kehittämiseen eri koulutussektoreilla sekä varmistaa, että koulutusjärjestelmä tarjoaa kattavan mahdollisuuden hankkia työelämän erilaisissa tehtävissä tarvittavan osaamisen.

ENNAKOINTIRYHMÄT

Tehtävät (2/2)

- tehdä aloitteita tai suosituksia opetus- ja kulttuuriministeriölle ja Opetushallitukselle ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen ja koulutuksen sisältöjen kehittämiseksi sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjille ammatillisen koulutuksen ja työelämäyhteistyön kehittämiseksi
- kehittää ammatillisen ja korkeakoulutuksen välisiä toimintatapoja, joissa vuoropuhelun avulla ennakoidaan ja tunnistetaan työelämän tarpeet sekä niiden edellyttämät koulutusjatkumot.
- tuoda havaitut kehittämiskohteet keskusteluun ja tehdä niihin liittyviä tutkimus- ja kehittämissuhteita.

ENNAKOINTIRYHMÄT

Kokoonpano (1/2)

- työnantajat
- työntekijät
- koulutuksen järjestäjät (ammattillinen koulutus + korkeakoulutus)
- opetushallinto (jäsen ja samalla sihteeri)
- opetushenkilöstö (ammattillinen koulutus + korkeakoulutus)
- alan tutkimus
- Toimikausi enintään 4 vuotta
- Opetushallitus nimeää jäsenet ennakointiryhmiin keskeisten järjestöjen ja muiden ennakointiryhmiin kutsuttavien tahojen esitysten pohjalta
- Puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana työelämän edustajat, nimetään ennakointiryhmän jäsenten keskuudesta

ENNAKOINTIRYHMÄT

Kokoonpano (2/2)

- Koulutuksen järjestäjän ja opetushenkilöstön edustajat pyritään saamaan sekä ammatillisesta koulutuksesta että korkeakoulutuksesta
- Työelämän edustajia tulisi olla yhteensä vähintään yhtä paljon tai enemmän kuin muita tahoja yhteensä.
- Jäsenten määrä olisi kerrallaan enintään 16
- Jäsenille nimetään varajäsenet

ENNAKOINTIRYHMÄT (9)

- Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö
- Liiketoiminta ja hallinto
- Koulutus, kulttuuri ja viestintä
- Liikenne ja logistiikka
- Majoitus, ravitsemis- ja matkailupalvelut
- Rakennettu ympäristö
- Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala
- Teknologiateollisuus ja -palvelut
- Prosessiteollisuus ja -tuotanto

OHJAUSRYHMÄN TEHTÄVIÄ

- suunnitella, kehittää ja ohjata osaamisen ennakointifoorumin toimintaa
- koordinoida osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointia yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa
- ottaa kantaa Opetushallituksen laatimaan kaikilla aloilla toteutettavan ennakoinnin toimintasuunnitelmaan ja erillisiin ennakointihankkeisiin Opetushallituksen esitysten pohjalta
- seurata ennakoinnin etenemistä ja tukea Opetushallitusta ja ennakointiryhmiä ennakointityössä

Ohjausryhmän kokoonpano

- Enintään 20 jäsentä
- Edustettuina:
 - työnantajat ja yrittäjät
 - työntekijät
 - koulutuksen järjestäjät (ammattillinen koulutus + korkeakoulutus)
 - opetushallinto
 - opetushenkilöstö
 - opiskelijat (ammattillinen koulutus + korkeakoulutus)
 - koulutuksen tutkimuksen ja arvioinnin asiantuntemus
- OKM nimeää jäsenet keskusjärjestöjen ja muiden ohjausryhmään kutsuttavien tahojen esitysten pohjalta
- OKM nimeää puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerit OKM:stä ja OPH:sta

ASIAANTUNTIJAVERKOSTOT

- Vapaamuotoisesti toimivia asiantuntijaryhmiä
- Ennakointiryhmät kokoavat työnsä tueksi
- Työskentelytapana sähköiset välineet (vrt. ennakointikartat, verkkoaiivoriihet jne...) sekä ennakointityöpajat
- OPH kuulee ennakointiryhmiä silloin kun eri ennakointihankkeisiin valitaan asiantuntijoita

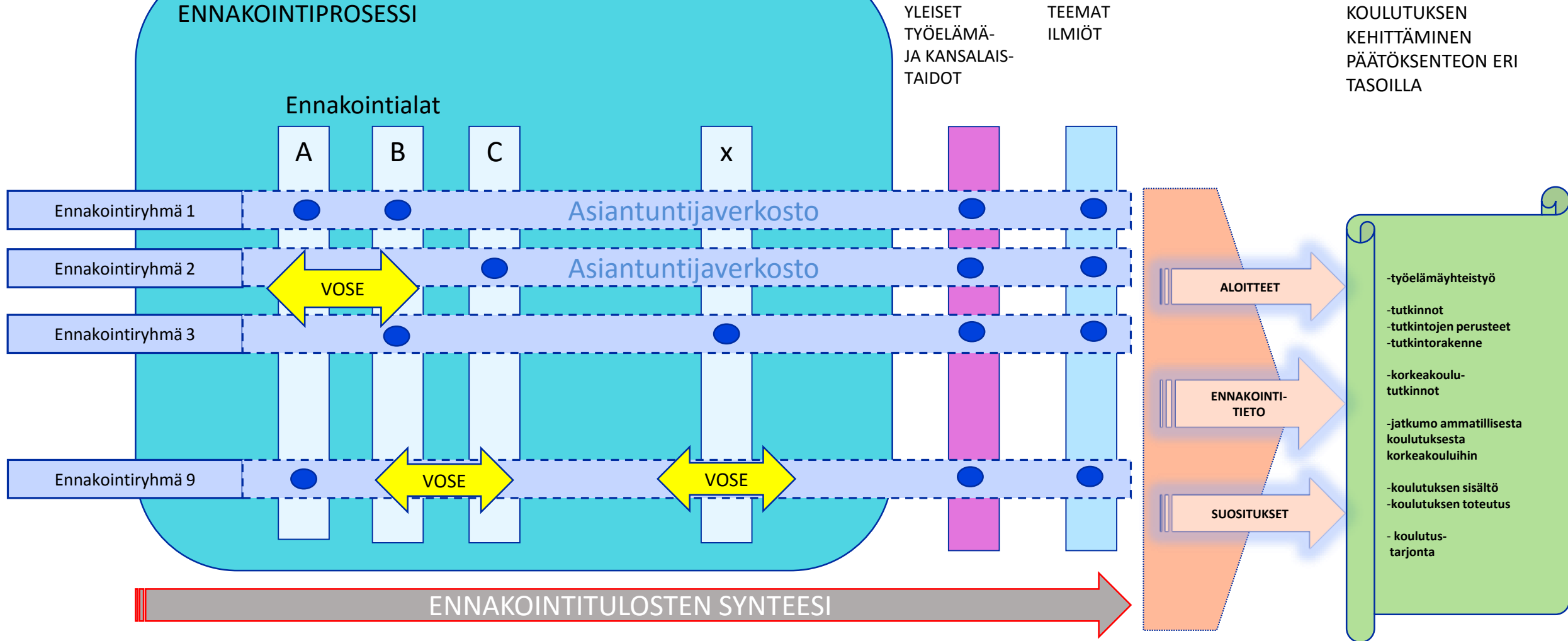
Osaamisen ennakointifoorumin asettaminen ja toiminnan käynnistäminen

- Alustava aikataulu:
 - Pyyntö jäsenehdokkaiden nimeämisestä ennakointiryhmiin 12.9.2016
 - Esitykset ennakointiryhmien jäsenistä ja puheenjohtajista Opetushallitukselle viimeistään 11.11.2016
 - Osaamisen ennakointifoorumi nimitetään alkuvuodesta 2017
 - Ennakointiryhmien ja ohjausryhmän nimittämis aikataulu sama; sovitaan OKM:n kanssa

Ennakointiprosessista

- Ennakointiprosessissa tavoitteena on tuottaa kaikille aloille ja kaikille koulutusasteille perustietoa päätöksenteon tueksi
- Joillakin erikseen mainituilla aloilla toteutetaan edelleen VOSE-hankkeita
- Tarvittaessa toteutetaan kaikille aloille yhteisiä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia tarkemmin ennakoivia hankkeita.
- Lisäksi toteutetaan synteasihankkeita, joissa tarkastellaan ennakointiprosessissa ja edellä kuvatuissa hankkeissa syntynyttä ennakointitietoa kokonaisuutena
- Opetushallitus päättää erikseen valittavista hankkeista kuultuaan ennakointiryhmiä, ohjausryhmää ja tarvittaessa muita asiantuntijoita.

ENNAKOINTIPROSESSI

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ
OPETUSHALLITUS

OHJAUSRYHMÄ

- suunnittelu, kehittäminen, ohjaus
- ennakointityön seuranta ja tuki
- ennakoinnin toimintasuunnitelma
- asiantuntijaryhmänä perusennakoinnissa
- osallistuminen erillisten ennakointihankkeiden valintaan

Uusi malli ammatillisten perustutkintojen perusteille

A decorative graphic consisting of two thick, wavy lines. One line is green and the other is blue. They overlap and curve across the bottom and right sides of the slide, creating a dynamic, abstract shape.

Uusi malli ammatillisten perustutkintojen perusteille

Arviointi (nykyinen)

1. Työprosessien hallinta
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot

Esimerkki: Media-alan perustutkinto

Media-alalla toimiminen 15 osp

Koodi: 101128

Järjestysnumero: 1

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja

- tunnistaa media-alan toimintaympäristöjä
- valmistaa julkaisukelpoista mediamateriaalia pienimuotoisten julkaisujen tarpeisiin tarkoituksenmukaisilla välineillä
- julkaista mediamateriaalia verkkojulkaisualustan/digitaalisen julkaisualustan ja yleisten sosiaalisen median kanavien avulla
- suunnitella ja toteuttaa sekä tulostaa ja viimeistellä pienimuotoisen painotuotteen
- käyttää viestintään liittyviä ilmaisukeinoja sekä yleisiä periaatteita
- noudattaa media-alan lainsäädäntöä, tekijänoikeuskäytäntöjä sekä eettisiä ohjeistoja
- viestiä suomen tai ruotsin kielellä ja tarvittaessa yhdellä vieraalla kielellä tehtävänsä edellyttämällä tavalla
- toimia vastuullisesti, yhteistyökykyisesti, oma-aloitteisesti ja päivittää ammattiosaamistaan

Esimerkki: Media-alan perustutkinto

Arviointi

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja tunnistaa media-alan toimintaympäristöjä.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa media-alan yrityksiä, toimintatapoja ja toimijoita, mutta tarvitsee siihen ajoittain ohjausta• tunnistaa journalistisen ja markkinointiviestinnän eron mediamateriaaleissa ja julkaisuissa, mutta tarvitsee siihen ajoittain ohjausta• ymmärtää työssään asiakas- ja tilaajalähtöisen tuotannon periaatteita, mutta tarvitsee toimintaansa ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa eri tyyppisiä media-alan yrityksiä, toimintatapoja ja toimijoita• tunnistaa journalistisen ja markkinointiviestinnän eron mediamateriaaleissa ja julkaisuissa• ymmärtää työssään asiakas- ja tilaajalähtöisen tuotannon periaatteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa monipuolisesti eri tyyppisiä media-alan yrityksiä, toimintatapoja ja toimijoita• tuntee journalistisen ja markkinointiviestinnän eron mediamateriaaleissa ja julkaisuissa• ymmärtää ja soveltaa työssään asiakas- ja tilaajalähtöisen tuotannon periaatteita

Aiheeseen liittyvät linkit

<http://www.minedu.fi/osaaminenjakoulutus/ammattikoulutusreformi/?lang=fi>

[http://www.oph.fi/kehittamishankkeet/ammattillisen koulutuksen reformi](http://www.oph.fi/kehittamishankkeet/ammattillisen_koulutuksen_reformi)

http://www.okm.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/ammattillinenkoulutus/liitteet/Luonnos_HE_laiksi_ammattillisesta_koulutuksesta_ja_eraiksi_siihen_liittyvista_laeiksi.pdf

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi>

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

Tomi Ahokas
Ammatillinen perus- ja aikuiskoulutus
Opetushallitus

